

VEILIGHEIDSINFORMATIEBLAD

Liquid X

1. IDENTIFICATIE VAN DE STOF OF HET PREPARAAT EN VAN DE ONDERNEMING

Identificatie van de stof of het preparaat

Productnaam	: Liquid X
Producttype	: Aerosool.
Gebruik van de stof of het preparaat	: Smeermiddel voor fietsen.
Leverancier/Fabrikant	: Pedro's Incorporated 600 Research Drive Wilmington, Massachusetts 01887
e-mail adres van de verantwoordelijke voor dit VIB	: msds@pedros.com
Telefoonnummer voor noodgevallen (met werkuren)	: CHEMTREC Internationaal: (703) 527-3887 24/7

2. IDENTIFICATIE VAN DE GEVAREN

Het product is geklasseerd als gevaarlijk volgens richtlijn 1999/45/EG en zijn wijzigingen.

Classificatie	: R67 N; R51/53
Risico's voor de gezondheid	: Dampen kunnen slaperigheid en duizeligheid veroorzaken.
Milieurisico's	: Vergiftig voor in het water levende organismen; kan in het aquatisch milieu op lange termijn schadelijke effecten veroorzaken.

Zie rubriek 11 voor meer informatie over gezondheidseffecten en symptomen.

3. SAMENSTELLING EN INFORMATIE OVER DE BESTANDDELEN

Stof/preparaat : Preparaat

Naam bestanddeel	CAS nummer	%	EG nummer	Classificatie
Europa/Luxembourg				
isobutaan	75-28-5	30 - 60	200-857-2	F+; R12 [2]
Heptaan	142-82-5	10 - 30	205-563-8	F; R11 [1] [2] Xn; R65 Xi; R38 R67 N; R50/53
Zie rubriek 16 voor de volledige tekst van de R-zinnen die hierboven worden vermeld				
Zweden				
Heptaan	142-82-5	15-20	205-563-8	F; R11 [1] [2] Xn; R65 Xi; R38 R67 N; R50/53
Zie rubriek 16 voor de volledige tekst van de R-zinnen die hierboven worden vermeld				
Denemarken				
isobutaan	75-28-5	30 - 60	200-857-2	F+; R12
Heptaan	142-82-5	10 - 30	205-563-8	F; R11 [1] [2] Xn; R65 Xi; R38 R67 N; R50/53

3. SAMENSTELLING EN INFORMATIE OVER DE BESTANDDELEN

<p>Zie rubriek 16 voor de volledige tekst van de R-zinnen die hierboven worden vermeld</p> <p>Noorwegen</p> <p>Heptaan</p>	142-82-5	10 - 30	205-563-8	F; R11 Xn; R65 Xi; R38 R67 N; R50/53	[1] [2]
<p>Zie rubriek 16 voor de volledige tekst van de R-zinnen die hierboven worden vermeld</p> <p>Frankrijk</p> <p>Heptaan</p>	142-82-5	10 - 30	205-563-8	F; R11 Xn; R65 Xi; R38 R67 N; R50/53	[1] [2]
<p>Zie rubriek 16 voor de volledige tekst van de R-zinnen die hierboven worden vermeld</p> <p>Nederland</p> <p>Heptaan</p>	142-82-5	15-20	205-563-8	F; R11 Xn; R65 Xi; R38 R67 N; R50/53	[1] [2]
<p>Zie rubriek 16 voor de volledige tekst van de R-zinnen die hierboven worden vermeld</p> <p>Duitsland</p> <p>isobutaan Heptaan</p>	75-28-5 142-82-5	30 - 60 10 - 30	200-857-2 205-563-8	F+; R12 F; R11 Xn; R65 Xi; R38 R67 N; R50/53	[2] [1] [2]
<p>Zie rubriek 16 voor de volledige tekst van de R-zinnen die hierboven worden vermeld</p> <p>Finland</p> <p>isobutaan Heptaan</p>	75-28-5 142-82-5	50-75 15-20	200-857-2 205-563-8	F+; R12 F; R11 Xn; R65 Xi; R38 R67 N; R50/53	[2] [1] [2]
<p>Zie rubriek 16 voor de volledige tekst van de R-zinnen die hierboven worden vermeld</p> <p>Verenigd Koninkrijk (GB)</p> <p>Heptaan</p>	142-82-5	10 - 30	205-563-8	F; R11 Xn; R65 Xi; R38 R67 N; R50/53	[1] [2]
<p>Zie rubriek 16 voor de volledige tekst van de R-zinnen die hierboven worden vermeld</p> <p>Oostenrijk</p>					

3. SAMENSTELLING EN INFORMATIE OVER DE BESTANDDELEN

isobutaan	75-28-5	30 - 60	200-857-2	F+; R12	[2]
Heptaan	142-82-5	10 - 30	205-563-8	F; R11 Xn; R65 Xi; R38 R67 N; R50/53	[1] [2]
Zie rubriek 16 voor de volledige tekst van de R-zinnen die hierboven worden vermeld					
Zwitserland					
isobutaan	75-28-5	30 - 60	200-857-2	F+; R12	[2]
Heptaan	142-82-5	10 - 30	205-563-8	F; R11 Xn; R65 Xi; R38 R67 N; R50/53	[1] [2]
Zie rubriek 16 voor de volledige tekst van de R-zinnen die hierboven worden vermeld					
België					
isobutaan	75-28-5	30 - 60	200-857-2	F+; R12	[2]
Heptaan	142-82-5	10 - 30	205-563-8	F; R11 Xn; R65 Xi; R38 R67 N; R50/53	[1] [2]
Zie rubriek 16 voor de volledige tekst van de R-zinnen die hierboven worden vermeld					
Spanje					
isobutaan	75-28-5	30 - 60	200-857-2	F+; R12	[2]
Heptaan	142-82-5	10 - 30	205-563-8	F; R11 Xn; R65 Xi; R38 R67 N; R50/53	[1] [2]
Zie rubriek 16 voor de volledige tekst van de R-zinnen die hierboven worden vermeld					
Tsjechië					
Heptaan	142-82-5	10 - 30	205-563-8	F; R11 Xn; R65 Xi; R38 R67 N; R50/53	[1] [2]
Zie rubriek 16 voor de volledige tekst van de R-zinnen die hierboven worden vermeld					
Italië					
Heptaan	142-82-5	10 - 30	205-563-8	F; R11 Xn; R65 Xi; R38 R67 N; R50/53	[1] [2]
Zie rubriek 16 voor de volledige tekst van de R-zinnen die hierboven worden vermeld					
Estland					
isobutaan	75-28-5	30 - 60	200-857-2	F+; R12	[2]
Heptaan	142-82-5	10 - 30	205-563-8	F; R11 Xn; R65 Xi; R38 R67 N; R50/53	[1] [2]

3. SAMENSTELLING EN INFORMATIE OVER DE BESTANDDELEN

Zie rubriek 16 voor de volledige tekst van de R-zinnen die hierboven worden vermeld					
Polen					
Heptaan	142-82-5	10 - 30	205-563-8	F; R11 Xn; R65 Xi; R38 R67 N; R50/53	[1] [2]
Zie rubriek 16 voor de volledige tekst van de R-zinnen die hierboven worden vermeld					
Slovenië					
isobutaan	75-28-5	30 - 60	200-857-2	F+; R12	[2]
Heptaan	142-82-5	10 - 30	205-563-8	F; R11 Xn; R65 Xi; R38 R67 N; R50/53	[1] [2]
Zie rubriek 16 voor de volledige tekst van de R-zinnen die hierboven worden vermeld					
Letland					
isobutaan	75-28-5	30 - 60	200-857-2	F+; R12	[2]
Heptaan	142-82-5	10 - 30	205-563-8	F; R11 Xn; R65 Xi; R38 R67 N; R50/53	[1] [2]
Zie rubriek 16 voor de volledige tekst van de R-zinnen die hierboven worden vermeld					
Griekenland					
Heptaan	142-82-5	10 - 30	205-563-8	F; R11 Xn; R65 Xi; R38 R67 N; R50/53	[1] [2]
Zie rubriek 16 voor de volledige tekst van de R-zinnen die hierboven worden vermeld					
Portugal					
isobutaan	75-28-5	30 - 60	200-857-2	F+; R12	[2]
Heptaan	142-82-5	10 - 30	205-563-8	F; R11 Xn; R65 Xi; R38 R67 N; R50/53	[1] [2]
Zie rubriek 16 voor de volledige tekst van de R-zinnen die hierboven worden vermeld					

Er zijn geen additionele ingrediënten aanwezig die, voor zover op dit moment aan leverancier bekend is en in de van toepassing zijnde concentraties, geclassificeerd zijn als schadelijk voor de gezondheid of voor het milieu en op grond daarvan in deze sectie moeten worden vermeld.

[1] Substantie geklasseerd met een gezondheids- of milieugevaar

[2] Substantie met een werkplaats blootstellingslimiet

Arbeidshygiënische blootstellingsgrenzen, indien beschikbaar, zijn weergegeven in rubriek 8.

4. EERSTEHULPMAATREGELEN

- Oogcontact** : Ga aanwezigheid van contactlenzen na en verwijder ze. In geval van contact met de ogen, onmiddellijk spoelen met veel water. Zoek medische hulp als zich symptomen voordoen.
- Huidcontact** : Was met water en zeep. Zoek medische hulp als zich symptomen voordoen.
- Inademing** : In geval van inademing aan de frisse lucht brengen. Als het slachtoffer niet ademt, kunstmatige ademhaling toepassen. Zorg voor medische hulp als er symptomen ontstaan.
- Inslikken** : Niet tot braken aanzetten. Geef een bewusteloos iemand nooit iets via de mond. Zorg voor medische hulp als er symptomen ontstaan.
- Bescherming van eerste-hulpverleners** : Er mag geen actie worden ondernomen als er kans is op persoonlijke ongelukken of in geval van onvoldoende training. Dit kan gevaarlijk zijn voor degene die mond-op-mondbeademing toepast.
- Opmerkingen voor arts** : Geen specifieke behandeling. Behandel symptomatisch. Waarschuw onmiddellijk een arts, het Nationaal Vergiftigingen Informatie Centrum (NL) of het Anti-gifcentrum (BE) als grote hoeveelheden ingenomen of geïnhaleerd zijn.

Zie rubriek 11 voor meer informatie over gezondheidseffecten en symptomen.

5. BRANDBESTRIJDINGSMAATREGELEN

Blusmiddelen

- Te gebruiken** : Gebruik een blusmiddel dat geschikt is voor de ontstane brand.
- Niet te gebruiken** : Geen bekend.
- Speciale blootstellingsrisico's** : Bij brand of verhitting loopt de druk op en kan de houder barsten. Barstende aërosolhouders kunnen bij brand met hoge snelheid worden gelanceerd.
- In geval van brand, isoleer het terrein direct door alle personen uit de buurt van het incident te verwijderen. Er mag geen actie worden ondernomen als er kans is op persoonlijke ongelukken of in geval van onvoldoende training. Verplaats de reservoirs uit het brandgebied als dat zonder risico kan. Gebruik waternevel om aan het vuur blootgestelde vaten koel te houden. Dit materiaal is giftig voor waterorganismen. Met dit materiaal verontreinigd bluswater dient te worden opgevangen, zodat het niet in het oppervlaktewater, riool of afvoer terecht komt.
- Gevaarlijke thermische ontledingsproducten** : Afbraakproducten kunnen onder meer zijn:
kooldioxide
koolmonoxide
- Speciale beschermende uitrusting voor brandweerlieden** : Brandbestrijders dienen geschikte kleding te dragen en een onafhankelijk ademhalingsstoestel (SCBA) dat een volledig gelaatsdeel heeft en met een overdrukmodus werkt.

6. MAATREGELEN BIJ ONOPZETTELIJK VRIJKOMEN VAN DE STOF OF HET PREPARAAT

- Persoonlijke voorzorgsmaatregelen** : Er mag geen actie worden ondernomen als er kans is op persoonlijke ongelukken of in geval van onvoldoende training. Evacueer omringende gebieden. Zorg dat onbeschermd en overbodig personeel niet binnenkomt. In geval van een gescheurde aërosolcontainer moet voorzichtigheid in acht genomen worden omwille van het snel ontsnappen van de onder druk staande inhoud en het drijfgas. Bij grote aantallen kapotte vaten behandelen als bulkhoeveelheden weggelekt materiaal in overeenstemming met het vermelde in de rubriek over opruiming. Raak gemorst materiaal niet aan en loop er niet doorheen. Vermijd inademen van damp of nevel. Zorg voor voldoende ventilatie. Draag het daartoe geëigende ademhalingsmasker bij onvoldoende ventilatie. Trek van toepassing zijnde persoonlijke beschermingsmiddelen aan (zie rubriek 8).
- Milieuvoorzorgsmaatregelen** : Vermijd verspreiding van gemorst materiaal en afvalmateriaal en voorkom dat dit in contact komt met bodem, waterwegen, afvoerleidingen en riool. Informeer de betreffende autoriteiten wanneer het product het milieu heeft vervuild (riolering, waterwegen, bodem of lucht) Watervervuilend materiaal. Dit product kan schadelijk zijn voor het milieu wanneer het in grote hoeveelheden vrijkomt.

Reinigingsmethode

6. MAATREGELEN BIJ ONOPZETTELIJK VRIJKOMEN VAN DE STOF OF HET PREPARAAT

- Gering morsen** : Dicht het lek als dat zonder risico kan. Verwijder verpakkingen uit het gebied waar gemorst is. Verdun met water en dweil op, of absorbeer met een inert droog materiaal en breng over in een daartoe bestemde afvalbak. Af laten voeren door een vergunninghoudend afvalverwerkingsbedrijf.
- Uitgebreid morsen** : Dicht het lek als dat zonder risico kan. Verwijder verpakkingen uit het gebied waar gemorst is. Benader de uitstoot vanuit de richting waar de wind vandaan komt. Vermijd toegang tot riolen, waterwegen, kelders of gesloten ruimten. Voer weggelekt materiaal af naar een afvalwaterzuiveringsinstallatie of handel als volgt. Neem gemorst preparaat op met niet-brandbare absorberende materialen, bijvoorbeeld zand, aarde, vermiculiet of diatomeeënaarde en doe dit in een afvoercontainer in overeenstemming met de plaatselijke voorschriften (zie rubriek 13). Af laten voeren door een vergunninghoudend afvalverwerkingsbedrijf. Vervuild absorberend materiaal kan dezelfde risico's met zich meebrengen als het gemorste product. Opmerking: Zie rubriek 1 voor contactadressen in noodgevallen en rubriek 13 voor afvalverwijdering.

7. HANTERING EN OPSLAG

- Hantering** : Trek van toepassing zijnde persoonlijke beschermingsmiddelen aan (zie rubriek 8). In de ruimte waar dit materiaal wordt gebruikt, opgeslagen of verwerkt, moet eten, drinken en roken verboden worden. Werknemers moeten hun handen en gezicht wassen alvorens te eten, drinken en roken. Houder onder druk. Beschermen tegen de zon en niet blootstellen aan een hogere temperatuur dan 50°C. Ook na gebruik niet doorboren of verbranden. Adem damp of mist niet in. Niet innemen. Vermijd contact met de ogen, huid en kleding. Voorkom inademing van gas. Vermijd vrijkomen in het milieu. Vraag om speciale instructies/veiligheidskaart. Alleen gebruiken bij voldoende ventilatie. Draag het daartoe geëigende ademhalingsmasker bij onvoldoende ventilatie. Lege verpakkingen bevatten restproduct en kunnen gevaarlijk zijn.
- Opslag** : Opslaan in overeenstemming met de plaatselijke regelgeving. Opslaan, beschermd tegen direct zonlicht, op een droge, koele, goed geventileerde plaats, verwijderd van materiaal waarmee contact vermeden dient te worden (zie rubriek 10) en van voedsel en drank. Neem passende maatregelen om verspreiding in het milieu te voorkomen.
- Verpakkingsmaterialen**
- Aanbevolen** : Gebruik de oorspronkelijke verpakking.
- Tsjechië - Opslagcode** : I

8. MAATREGELEN TER BEHEERSING VAN BLOOTSTELLING/PERSOONLIJKE BESCHERMING

Grenswaarden voor blootstelling

Naam bestanddeel	Beroepsmatige blootstellingslimieten
Europa/Luxembourg isobutaan	ACGIH TLV (Verenigde Staten, 1/2007). TWA: 1000 ppm 8 uur.
Heptaan	EU OEL (Europa, 5/2006). limit value 8 hours: 2085 mg/m ³ 8 uur. limit value 8 hours: 500 ppm 8 uur.
Zweden Heptaan	AFS 2005:17 (Zweden, 6/2007). STEL: 1200 mg/m ³ 15 minuut/minuten. STEL: 300 ppm 15 minuut/minuten. TWA: 800 mg/m ³ 8 uur. TWA: 200 ppm 8 uur.
Denemarken Heptaan	Arbejdstilsynet (Denemarken, 8/2007). TWA: 820 mg/m ³ 8 uur. TWA: 200 ppm 8 uur.
Noorwegen	

8. MAATREGELEN TER BEHEERSING VAN BLOOTSTELLING/PERSOONLIJKE BESCHERMING

Heptaan	Arbeidstilsynet (Noorwegen, 6/2007). TWA: 800 mg/m ³ 8 uur. TWA: 200 ppm 8 uur.
Frankrijk	
Heptaan	INRS (Frankrijk, 6/2006). TWA: 2085 mg/m ³ 8 uur. TWA: 500 ppm 8 uur.
Nederland	
Heptaan	Nationale MAC-lijst (Nederland, 10/2007). MAC-TGG, 15 min.: 1600 mg/m ³ 15 minuut/minuten. MAC-TGG, 8 uur: 1200 mg/m ³ 8 uur.
Duitsland	
isobutaan	MAK-Werte Liste (Duitsland, 7/2007). PEAK: 9600 mg/m ³ , 4 maal per dienst, 15 minuut/minuten. PEAK: 4000 ppm, 4 maal per dienst, 15 minuut/minuten. TWA: 2400 mg/m ³ 8 uur. TWA: 1000 ppm 8 uur. TRGS900 AGW (Duitsland, 3/2007). PEAK: 9600 mg/m ³ 15 minuut/minuten. PEAK: 4000 ppm 15 minuut/minuten. TWA: 2400 mg/m ³ 8 uur. TWA: 1000 ppm 8 uur.
Heptaan	TRGS900 AGW (Duitsland, 3/2007). PEAK: 2100 mg/m ³ 15 minuut/minuten. PEAK: 500 ppm 15 minuut/minuten. TWA: 2100 mg/m ³ 8 uur. TWA: 500 ppm 8 uur. MAK-Werte Liste (Duitsland, 7/2007). TWA: 500 ppm 8 uur. PEAK: 500 ppm, 4 maal per dienst, 15 minuut/minuten. TWA: 2100 mg/m ³ 8 uur. PEAK: 2100 mg/m ³ , 4 maal per dienst, 15 minuut/minuten.
Finland	
isobutaan	Työterveyslaitos, Sosiaali- ja terveysministeriö (Finland, 8/2007). STEL: 2400 mg/m ³ 15 minuut/minuten. STEL: 1000 ppm 15 minuut/minuten. TWA: 1900 mg/m ³ 8 uur. TWA: 800 ppm 8 uur.
Heptaan	Työterveyslaitos, Sosiaali- ja terveysministeriö (Finland, 8/2007). STEL: 2100 mg/m ³ 15 minuut/minuten. STEL: 500 ppm 15 minuut/minuten. TWA: 1200 mg/m ³ 8 uur. TWA: 300 ppm 8 uur.
Verenigd Koninkrijk (GB)	
Heptaan	EH40/2005 WELs (Verenigd Koninkrijk (GB), 8/2007). TWA: 500 ppm 8 uur.
Oostenrijk	
isobutaan	GKV_MAK (Oostenrijk, 9/2007). PEAK: 3800 mg/m ³ , 3 maal per dienst, 60 minuut/minuten. PEAK: 1600 ppm, 3 maal per dienst, 60 minuut/minuten. TWA: 1900 mg/m ³ 8 uur. TWA: 800 ppm 8 uur.
Heptaan	GKV_MAK (Oostenrijk, 9/2007). STEL: 8000 mg/m ³ , 4 maal per dienst, 15 minuut/minuten. STEL: 2000 ppm, 4 maal per dienst, 15 minuut/minuten. TWA: 2000 mg/m ³ 8 uur. TWA: 500 ppm 8 uur.

8. MAATREGELEN TER BEHEERSING VAN BLOOTSTELLING/PERSOONLIJKE BESCHERMING

isobutaan	SUVA (Zwitserland, 1/2007). TWA: 1900 mg/m ³ 8 uur. TWA: 800 ppm 8 uur.
Heptaan	SUVA (Zwitserland, 1/2007). STEL: 1600 mg/m ³ 15 minuut/minuten. STEL: 400 ppm 15 minuut/minuten. TWA: 1600 mg/m ³ 8 uur. TWA: 400 ppm 8 uur.
België	
isobutaan	Lijst Grenswaarden / Valeurs Limites (België, 6/2007). Grenswaarde: 1000 ppm 8 uur.
Heptaan	Lijst Grenswaarden / Valeurs Limites (België, 6/2007). Kortetijds waarde: 2085 mg/m ³ 15 minuut/minuten. Kortetijds waarde: 500 ppm 15 minuut/minuten. Grenswaarde: 1664 mg/m ³ 8 uur. Grenswaarde: 400 ppm 8 uur.
Spanje	
isobutaan	INSHT (Spanje, 1/2007). TWA: 1000 ppm 8 uur.
Heptaan	INSHT (Spanje, 1/2007). TWA: 2085 mg/m ³ 8 uur. TWA: 500 ppm 8 uur.
Tsjechië	
Heptaan	178/2001 (Tsjechië, 6/2004). TWA: 2000 mg/m ³ 8 uur. TWA: 488 ppm 8 uur.
Italië	
Heptaan	Ministero della Salute (Italië, 3/2004). TWA: 2085 mg/m ³ 8 uur. TWA: 500 ppm 8 uur.
Estland	
isobutaan	Sotsiaalminister (Estland, 10/2007). TWA: 1900 mg/m ³ 8 uur. TWA: 800 ppm 8 uur.
Heptaan	EU OEL (Europa, 5/2006). limit value 8 hours: 2085 mg/m ³ 8 uur. limit value 8 hours: 500 ppm 8 uur.
Polen	
Heptaan	Ministra Pracy i Polityki Społecznej (Polen, 9/2007). STEL: 2000 mg/m ³ 15 minuut/minuten. TWA: 1200 mg/m ³ 8 uur.
Slovenië	
isobutaan	Uradni list Republike Slovenije (Slovenië, 6/2007). TWA: 2400 mg/m ³ 8 uur. TWA: 1000 ppm 8 uur.
Heptaan	Uradni list Republike Slovenije (Slovenië, 6/2007). TWA: 2085 mg/m ³ 8 uur. TWA: 500 ppm 8 uur.
Letland	
isobutaan	LV Nat. Standardisation and Meterological Centre (Letland, 5/2007). STEL: 300 mg/m ³ , (C) 15 minuut/minuten. TWA: 100 mg/m ³ , (C) 8 uur.
Heptaan	LV Nat. Standardisation and Meterological Centre (Letland, 5/2007). TWA: 350 mg/m ³ 8 uur. TWA: 85 ppm 8 uur.

8. MAATREGELEN TER BEHEERSING VAN BLOOTSTELLING/PERSOONLIJKE BESCHERMING

	STEL: 500 ppm 15 minuut/minuten. STEL: 2085 mg/m ³ 15 minuut/minuten.
Griekenland Heptaan	PD 90/1999 (Griekenland, 8/2007). STEL: 2000 mg/m ³ 15 minuut/minuten. STEL: 500 ppm 15 minuut/minuten. TWA: 2000 mg/m ³ 8 uur. TWA: 500 ppm 8 uur.
Portugal isobutaan	Instituto Português da Qualidade (Portugal, 3/2007). TWA: 1000 ppm 8 uur. TWA: 1000 ppm 8 uur. Vorm: gas
Heptaan	Instituto Português da Qualidade (Portugal, 3/2007). STEL: 500 ppm 15 minuut/minuten. TWA: 400 ppm 8 uur.

Aanbevolen monitoring procedures : Wanneer dit product ingrediënten bevat met blootstellingslimieten, kan monitoring van personen, van werkplaatsomgeving of biologisch monitoren vereist zijn om de effectiviteit van de ventilatie of van andere controlematregelen en/of de noodzaak van het gebruik van ademhalingsbeschermingsmiddelen te bepalen. Voor methoden om de blootstelling aan chemische stoffen door inademing te bepalen en nationale richtlijnen voor de bepaling van gevaarlijke stoffen dient u de Europese Norm EN 689 te raadplegen.

Maatregelen ter beheersing van blootstelling

Beheersing van beroepsmatige blootstelling : Alleen gebruiken bij voldoende ventilatie. Wanneer door de handelingen van de gebruiker stof, rook, gas, damp of nevel ontstaat, gebruik dan een gesloten installatie, lokale afzuiging of andere technische controlemiddelen om beroepsmatige blootstelling beneden alle aanbevolen of wettelijke grenswaarden te houden.

Bescherming van de ademhalingswegen : Wanneer een risicoanalyse aangeeft dat dit noodzakelijk is, dient u een goed passend, luchtzuiverend of luchttoevoerend ademhalingsstoestel te gebruiken dat voldoet aan een goedgekeurde standaard. De keuze van een masker moet gebaseerd worden op verwachte blootstellingslimieten, de gevaren van het product en de limieten voor veilig werken van het type masker.

Bescherming van de handen : Wanneer een risicoanalyse aangeeft dat dit noodzakelijk is, dienen bij het hanteren van chemische producten ondoorlaatbare handschoenen te worden gedragen die resistent zijn tegen chemicaliën en die voldoen aan een goedgekeurde norm.

Bescherming van de ogen : Wanneer een risicoanalyse aangeeft dat dit noodzakelijk is om blootstelling aan spatten, nevel, gassen of stof te vermijden, dient een veiligheidsbescherming voor de ogen te worden gedragen die voldoet aan een goedgekeurde standaard.

Bescherming van de huid : Persoonlijke lichaamsbeschermende middelen dienen te worden gekozen op basis van de uit te voeren taak, de daarbij behorende risico's en dient door een specialist te worden goedgekeurd voordat het product wordt gebruikt.

Hygiënische maatregelen : Was handen, onderarmen en gezicht grondig na het hanteren van het mengsel en voor het eten, roken en gebruik van de WC en aan het einde van de dag. Tijdens formulering regels voor industriële hygiëne in acht nemen.

Beheersing van milieublootstelling : Uitstoot van ventilatie of bewerkingsapparatuur moet worden gecontroleerd om er zeker van te zijn dat deze voldoet aan de eisen van de milieubeschermingswetgeving. In sommige gevallen zijn gaswassers, filters of technische modificaties van de procesapparatuur nodig om de emissie terug te brengen tot een aanvaardbaar niveau.

8. MAATREGELEN TER BEHEERSING VAN BLOOTSTELLING/PERSOONLIJKE BESCHERMING

Bescherming op basis van MAL

: Op basis van de regelgeving voor het werken met gecodeerde producten, gelden de volgende bepalingen voor het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen:

Algemeen: Bij alle werkzaamheden waarbij verontreiniging kan optreden, dienen handschoenen te worden gedragen. Wanneer de verontreiniging zodanig is dat normale werkkleding de huid niet adequaat beschermt, dient een schort/overall/beschermende kleding te worden gedragen. Bij werkzaamheden waarbij spatten kunnen ontstaan, dient een gelaatsschild te worden gedragen als een volledig gelaatsmasker niet vereist is. In dit geval is geen ander aanbevolen gebruik van oogbeschermingsmiddelen vereist.

Bij alle bespuitingswerkzaamheden waarbij een retournevel ontstaat, dient het volgende te worden gedragen: ademhalingsbeschermingsmiddel en armbescherming/schort/overall/beschermende kleding als nodig of als voorgeschreven.

MAL-code: 1-6

Toepassing: Tijdens het gebruik van een schraper of mes, borstel, roller, enz. voor voor- en nabehandeling in een spuitkast waarbij de bediener zich buiten de spuitzone bevindt en tijdens het werk in vergelijkbare nieuwe* faciliteiten van het type combicabine, spuitcabine en spuitkast waarbij de bediener in de spuitzone werkt. Tijdens het bespuiten in nieuwe* kasten en cabines met niet-vernevelende spuitpistolen. Tijdens het gebruik van een schraper of mes, borstel, roller, enz. voor voor- en nabehandeling in cabines of kasten van het type bestaande* faciliteit wanneer de bediener zich in de spuitzone bevindt. Tijdens het gebruik van een schraper of mes, borstel, roller, enz. voor voor- en nabehandeling buiten een afgesloten inrichting, spuitkast of spuitcabine.

- Er dient beschermende kleding te worden gedragen.

Tijdens stilstandstijd, reiniging en reparatie van afgesloten faciliteiten, spuitkasten of cabines wanneer er een risico bestaat op contact met natte verf of organische oplosmiddelen.

- Er dient een gasfiltermasker en beschermende kleding te worden gedragen.

Tijdens het bespuiten in bestaande* spuitkasten, indien de bediener zich buiten de spuitzone bevindt.

- Er dient een volledig gelaatsmasker met luchttoevoer en beschermende kleding te worden gedragen.

Tijdens spuiten zonder verneveling in bestaande* faciliteiten van het type combicabine, spuitcabine en spuitkast, waarbij de bediener in de spuitzone werkt.

- Er dient een halfgelaatsmasker met luchttoevoer, beschermende kleding en oogbescherming te worden gedragen.

Tijdens elke vorm van bespuiting waarbij verneveling optreedt wanneer de bediener zich in de spuitzone bevindt en tijdens het spuiten buiten een afgesloten faciliteit, spuitcabine of spuitkast.

- Er dient een volledig gelaatsmasker met luchttoevoer, beschermende kleding en een kap te worden gedragen.

8. MAATREGELEN TER BEHEERSING VAN BLOOTSTELLING/PERSOONLIJKE BESCHERMING

Drogen: Items voor drogen/droogovens die tijdelijk op karretjes en dergelijke worden geplaatst, dienen uitgerust te zijn met een mechanisch afzuigsysteem om te voorkomen dat dampen die afkomstig zijn van natte onderdelen in de ademhalingszone van werknemers komen.

Polijsten: Tijdens het polijsten van behandelde oppervlakken dient een masker met stoffilter te worden gedragen. Tijdens machinaal slijpen dient oogbescherming te worden bedragen. Er dienen altijd werkhandschoenen te worden gedragen.

Voorzichtig Naast het bovenstaande, bevatten de voorschriften nog andere bepalingen.

*Zie de voorschriften.

9. FYSISCH EN CHEMISCH EIGENSCHAPPEN

Algemene informatie

Voorkomen

Fysische toestand	: Vloeistof. [Opaak.]
Kleur	: Beige.
Geur	: Oplosmiddel.
Geurdrempel	: Niet beschikbaar.

10. STABILITEIT EN REACTIVITEIT

Stabiliteit	: Het product is stabiel. Onder normale opslagcondities en bij normaal gebruik vindt geen gevaarlijke polymerisatie plaats.
Te vermijden omstandigheden	: Vermijd vrijkomen in het milieu. Vraag om speciale instructies/veiligheidskaart.
Te vermijden materialen	: Reactief of niet verenigbaar met de volgende materialen: oxyderende stoffen.
Gevaarlijke ontledingsproducten	: Onder normale omstandigheden van opslag en gebruik worden normaal geen gevaarlijke afvalproducten gevormd.

11. TOXICOLOGISCHE INFORMATIE

Mogelijke acute gevolgen voor de gezondheid

Inademing	: Dampen kunnen slaperigheid en duizeligheid veroorzaken.
Inslikken	: Significante effecten of kritische gevaren zijn niet bekend.
Huidcontact	: Significante effecten of kritische gevaren zijn niet bekend.
Oogcontact	: Significante effecten of kritische gevaren zijn niet bekend.

Mogelijke chronische gevolgen voor de gezondheid

Toxiciteit voor de voortplanting

Productnaam	Naam lijst	Classificatie
Finland isobutaan	Limieten beroepsmatige blootstelling in Finland	Carc. Group 3
Slovenië isobutaan	Carcinogene, mutagene, reproductietoxische chemicaliën (Slovenië)	Carc.1, Muta. MUTA2

Chronische gevolgen	: Significante effecten of kritische gevaren zijn niet bekend.
Carcinogeniciteit	: Significante effecten of kritische gevaren zijn niet bekend.
Mutageniciteit	: Significante effecten of kritische gevaren zijn niet bekend.
Teratogeniciteit	: Significante effecten of kritische gevaren zijn niet bekend.
Effecten op de ontwikkeling	: Significante effecten of kritische gevaren zijn niet bekend.

11. TOXICOLOGISCHE INFORMATIE

Effecten op de vruchtbaarheid : Significante effecten of kritische gevaren zijn niet bekend.

Tekenen/symptomen van overmatige blootstelling

Inademing : Ongewenste symptomen kunnen de volgende zijn:
misselijkheid of braken
irritatie van de luchtwegen
hoesten
hoofdpijn
slaperigheid/moeheid
duizeligheid/draaierigheid

Inslikken : Geen specifieke gegevens.

Huid : Geen specifieke gegevens.

Ogen : Ongewenste symptomen kunnen de volgende zijn:
irritatie
roodheid

Doelorganen : Bevat materiaal dat schade veroorzaakt aan de volgende organen: bovenste luchtwegen, huid, centraal zenuwstelsel (CNS).

12. ECOLOGISCHE INFORMATIE

Milieueffecten : Vergiftig voor in het water levende organismen; kan in het aquatisch milieu op lange termijn schadelijke effecten veroorzaken.

Aquatiscche ecotoxiciteit

Product- /ingrediëntennaam	Test / Type	Soorten	Dosis	Blootstelling
Heptaan	Acuut LC50 4924000 ug/L	Vis	-	96 uren
	Acuut LC50 375000 ug/L	Vis	-	96 uren

Andere schadelijke effecten : Significante effecten of kritische gevaren zijn niet bekend.

AOX : Het product bevat geen organisch gebonden halogenen die kunnen leiden tot een AOX-waarde van afvalwater.

13. INSTRUCTIES VOOR VERWIJDERING

Verwijderingsmethoden : Het produceren van afval dient altijd voor zover mogelijk te worden vermeden of tot een minimum te worden beperkt. Lege vaten of binnenzak kunnen enig restproduct bevatten. Deze stof en de verpakking op veilige wijze afvoeren. Laat overtollige en niet te recycleren producten afvoeren door een vergunninghoudend afvalverwerkingsbedrijf. Het afvoeren van dit product, oplossingen en alle bijproducten dient altijd te geschieden in overeenstemming met de geldende wetgeving op het gebied van milieubescherming en afvalverwerking en met alle andere regionaal of plaatselijk geldende reglementeringen. verpakking niet doorboren of verbranden.

Gevaarlijke Afvalstoffen : De classificatie van het product komt mogelijk overeen met de criteria van gevaarlijke afvalstoffen.

Denemarken - carcinogeen afval : Afvalcontainers moeten geëtiketteerd zijn: bevatten stoffen, toegestaan door de "Danish working environment legislation on cancer risks".

Noorwegen - Gevaarlijke Afvalstoffen : De classificatie van het product komt mogelijk overeen met de criteria van gevaarlijke afvalstoffen.

14. INFORMATIE MET BETREKKING TOT HET VERVOER**Internationale transportregelgeving**

Wettelijk verplichte informatie	UN-nummer	Vervoersnaam	Klassen	PG*	Etiket	Extra informatie
ADR/RID-klasse	UN1950	AEROSOLS, ONTVLAMBAAR, GEEN VERDERE SPECIFICATIES (geen enkele met een inhoud boven 1L)	2	-		-

14. INFORMATIE MET BETREKKING TOT HET VERVOER

ADNR-klasse	UN1950	AEROSOLS, ONTVLAMBAAR, GEEN VERDERE SPECIFICATIES (geen enkele met een inhoud boven 1L)	2	-		-
IMDG-klasse	UN1950	AEROSOLS, ONTVLAMBAAR, GEEN VERDERE SPECIFICATIES (geen enkele met een inhoud boven 1L)	2.1	-		-
IATA klasse	UN1950	AEROSOLS, ONTVLAMBAAR, GEEN VERDERE SPECIFICATIES (geen enkele met een inhoud boven 1L)	2.1	-		-

PG* : Verpakkingsgroep

15. WETTELIJK VERPLICHTE INFORMATIE
EU-regelgeving

Voor de classificatie en etikettering zijn de EU-richtlijnen 67/548/EEG en 1999/45/EG (inclusief amendementen) gevolgd, waarbij rekening is gehouden met het beoogd gebruik van het product.

Gevarensymbool of gevarensymbolen :

Milieugevaarlijk

Waarschuwingssinnen :

R67- Dampen kunnen slaperigheid en duizeligheid veroorzaken.
R51/53- Vergiftig voor in het water levende organismen; kan in het aquatisch milieu op lange termijn schadelijke effecten veroorzaken.

Veiligheidsaanbevelingen :

S2- Buiten bereik van kinderen bewaren.
S29- Afval niet in de gootsteen werpen.
S46- In geval van inslikken onmiddellijk een arts raadplegen en verpakking of etiket tonen.
S61- Voorkom lozing in het milieu. Vraag om speciale instructies/veiligheidskaart.

Productgebruik :

Gebruikerstoepassingen, Industriële toepassingen.

Europese inventaris :

Europese inventaris: Alle bestanddelen worden vermeld tenzij ze daarvan zijn vrijgesteld.

Overige EU-regelgeving

Aanvullende waarschuwingssinnen :

Houder onder druk. Beschermen tegen de zon en niet blootstellen aan een hogere temperatuur dan 50°C. Ook na gebruik niet doorboren of verbranden. Niet spuiten in de richting van een vlam of een gloeiend voorwerp. Verwijderd houden van ontstekingsbronnen - Niet roken. Buiten bereik van kinderen bewaren.

Nationale regelgeving

Denemarken

Gevarensymbool of gevarensymbolen :

Milieugevaarlijk

15. WETTELIJK VERPLICHTE INFORMATIE

- Waarschuwingssinnen** : R67- Dampen kunnen slaperigheid en duizeligheid veroorzaken.
R51/53- Vergiftig voor in het water levende organismen; kan in het aquatisch milieu op lange termijn schadelijke effecten veroorzaken.
- Veiligheidsaanbevelingen** : S2- Buiten bereik van kinderen bewaren.
S29- Afval niet in de gootsteen werpen.
S46- In geval van inslikken onmiddellijk een arts raadplegen en verpakking of etiket tonen.
S61- Voorkom lozing in het milieu. Vraag om speciale instructies/veiligheidskaart.
- Aanvullende waarschuwingssinnen** : Houder onder druk. Beschermen tegen de zon en niet blootstellen aan een hogere temperatuur dan 50°C. Ook na gebruik niet doorboren of verbranden. Niet spuiten in de richting van een vlam of een gloeiend voorwerp. Verwijderd houden van ontstekingsbronnen - Niet roken. Buiten bereik van kinderen bewaren.
- MAL-code** : 1-6
- Wettelijke verordening 571 met betrekking tot spuitbussen** : Voor detailhandel of industrieel gebruik.
- Noorwegen**
- Gevarensymbool of gevarensymbolen** :
Milieugevaarlijk
- Waarschuwingssinnen** : R67- Dampen kunnen slaperigheid en duizeligheid veroorzaken.
R51/53- Vergiftig voor in het water levende organismen; kan in het aquatisch milieu op lange termijn schadelijke effecten veroorzaken.
- Veiligheidsaanbevelingen** : S2- Buiten bereik van kinderen bewaren.
S29- Afval niet in de gootsteen werpen.
S46- In geval van inslikken onmiddellijk een arts raadplegen en verpakking of etiket tonen.
S61- Voorkom lozing in het milieu. Vraag om speciale instructies/veiligheidskaart.
- Kankerverwekkende klasse** : Niet geassocieerd.
- Frankrijk**
- Social Security Code, Articles L 461-1 to L 461-7** : Heptaan 84
- Duitsland**
- Verordening ten aanzien van gevaarlijke incidenten** : Van toepassing. Categorie: 9b Milieugevaarlijk.
- Risikoklasse voor water** : 3 Aanhangsel 4
- Oostenrijk**
- Classificatie, verpakking en etikettering** :
- Beperking van het gebruik van organische oplosmiddelen** : Toegestaan.
- Zwitserland**
- Giftklasse** : Niet gereguleerd
- BAG T** : 619000
- VOS inhoud** : VOC (Gewicht/Gewicht): 76.2%
- Italië**

15. WETTELIJK VERPLICHTE INFORMATIE

Richtlijn voor emissiebeheersing : 77.2285% Niet geclassificeerd.

16. OVERIGE INFORMATIE

- Volledige tekst van R-zinnen, waarnaar wordt verwezen in rubriek 2 en rubriek 3 - Europa / Luxemburg** : R12- Zeer licht ontvlambaar.
R11- Licht ontvlambaar.
R65- Schadelijk: kan longschade veroorzaken na verslikken.
R38- Irriterend voor de huid.
R67- Dampen kunnen slaperigheid en duizeligheid veroorzaken.
R50/53- Zeer vergiftig voor in het water levende organismen; kan in het aquatisch milieu op lange termijn schadelijke effecten veroorzaken.
R51/53- Vergiftig voor in het water levende organismen; kan in het aquatisch milieu op lange termijn schadelijke effecten veroorzaken.
- Volledige tekst van classificaties, waarnaar wordt verwezen in rubriek 2 en rubriek 3 - Europa / Luxemburg** : F+ - Zeer licht ontvlambaar
F - Licht ontvlambaar
Xn - Schadelijk
Xi - Irriterend
N - Milieugevaarlijk
- Volledige tekst van R-zinnen, waarnaar wordt verwezen in rubriek 2 en rubriek 3 - Zweden** : R11- Licht ontvlambaar.
R65- Schadelijk: kan longschade veroorzaken na verslikken.
R38- Irriterend voor de huid.
R67- Dampen kunnen slaperigheid en duizeligheid veroorzaken.
R50/53- Zeer vergiftig voor in het water levende organismen; kan in het aquatisch milieu op lange termijn schadelijke effecten veroorzaken.
R51/53- Vergiftig voor in het water levende organismen; kan in het aquatisch milieu op lange termijn schadelijke effecten veroorzaken.
- Volledige tekst van classificaties, waarnaar wordt verwezen in rubriek 2 en rubriek 3 - Zweden** : F - Licht ontvlambaar
Xn - Schadelijk
Xi - Irriterend
N - Milieugevaarlijk
- Volledige tekst van R-zinnen, waarnaar wordt verwezen in rubriek 2 en rubriek 3 - Denemarken** : R12- Zeer licht ontvlambaar.
R11- Licht ontvlambaar.
R65- Schadelijk: kan longschade veroorzaken na verslikken.
R38- Irriterend voor de huid.
R67- Dampen kunnen slaperigheid en duizeligheid veroorzaken.
R50/53- Zeer vergiftig voor in het water levende organismen; kan in het aquatisch milieu op lange termijn schadelijke effecten veroorzaken.
R51/53- Vergiftig voor in het water levende organismen; kan in het aquatisch milieu op lange termijn schadelijke effecten veroorzaken.
- Volledige tekst van classificaties, waarnaar wordt verwezen in rubriek 2 en rubriek 3 - Denemarken** : F+ - Zeer licht ontvlambaar
F - Licht ontvlambaar
Xn - Schadelijk
Xi - Irriterend
N - Milieugevaarlijk
- Volledige tekst van R-zinnen, waarnaar wordt verwezen in rubriek 2 en rubriek 3 - Noorwegen** : R11- Licht ontvlambaar.
R65- Schadelijk: kan longschade veroorzaken na verslikken.
R38- Irriterend voor de huid.
R67- Dampen kunnen slaperigheid en duizeligheid veroorzaken.
R50/53- Zeer vergiftig voor in het water levende organismen; kan in het aquatisch milieu op lange termijn schadelijke effecten veroorzaken.
R51/53- Vergiftig voor in het water levende organismen; kan in het aquatisch milieu op lange termijn schadelijke effecten veroorzaken.
- Volledige tekst van classificaties, waarnaar wordt verwezen in rubriek 2 en rubriek 3 - Noorwegen** : F - Licht ontvlambaar
Xn - Schadelijk
Xi - Irriterend
N - Milieugevaarlijk

16. OVERIGE INFORMATIE

- Volledige tekst van R-zinnen, waarnaar wordt verwezen in rubriek 2 en rubriek 3 - Frankrijk** : R11- Licht ontvlambaar.
R65- Schadelijk: kan longschade veroorzaken na verslikken.
R38- Irriterend voor de huid.
R67- Dampen kunnen slaperigheid en duizeligheid veroorzaken.
R50/53- Zeer vergiftig voor in het water levende organismen; kan in het aquatisch milieu op lange termijn schadelijke effecten veroorzaken.
R51/53- Vergiftig voor in het water levende organismen; kan in het aquatisch milieu op lange termijn schadelijke effecten veroorzaken.
- Volledige tekst van classificaties, waarnaar wordt verwezen in rubriek 2 en rubriek 3 - Frankrijk** : F - Licht ontvlambaar
Xn - Schadelijk
Xi - Irriterend
N - Milieugevaarlijk
- Volledige tekst van R-zinnen, waarnaar wordt verwezen in rubriek 2 en rubriek 3 - Nederland** : R11- Licht ontvlambaar.
R65- Schadelijk: kan longschade veroorzaken na verslikken.
R38- Irriterend voor de huid.
R67- Dampen kunnen slaperigheid en duizeligheid veroorzaken.
R50/53- Zeer vergiftig voor in het water levende organismen; kan in het aquatisch milieu op lange termijn schadelijke effecten veroorzaken.
R51/53- Vergiftig voor in het water levende organismen; kan in het aquatisch milieu op lange termijn schadelijke effecten veroorzaken.
- Volledige tekst van classificaties, waarnaar wordt verwezen in rubriek 2 en rubriek 3 - Nederland** : F - Licht ontvlambaar
Xn - Schadelijk
Xi - Irriterend
N - Milieugevaarlijk
- Volledige tekst van R-zinnen, waarnaar wordt verwezen in rubriek 2 en rubriek 3 - Duitsland** : R12- Zeer licht ontvlambaar.
R11- Licht ontvlambaar.
R65- Schadelijk: kan longschade veroorzaken na verslikken.
R38- Irriterend voor de huid.
R67- Dampen kunnen slaperigheid en duizeligheid veroorzaken.
R50/53- Zeer vergiftig voor in het water levende organismen; kan in het aquatisch milieu op lange termijn schadelijke effecten veroorzaken.
R51/53- Vergiftig voor in het water levende organismen; kan in het aquatisch milieu op lange termijn schadelijke effecten veroorzaken.
- Volledige tekst van classificaties, waarnaar wordt verwezen in rubriek 2 en rubriek 3 - Duitsland** : F+ - Zeer licht ontvlambaar
F - Licht ontvlambaar
Xn - Schadelijk
Xi - Irriterend
N - Milieugevaarlijk
- Volledige tekst van R-zinnen, waarnaar wordt verwezen in rubriek 2 en rubriek 3 - Finland** : R12- Zeer licht ontvlambaar.
R11- Licht ontvlambaar.
R65- Schadelijk: kan longschade veroorzaken na verslikken.
R38- Irriterend voor de huid.
R67- Dampen kunnen slaperigheid en duizeligheid veroorzaken.
R50/53- Zeer vergiftig voor in het water levende organismen; kan in het aquatisch milieu op lange termijn schadelijke effecten veroorzaken.
R51/53- Vergiftig voor in het water levende organismen; kan in het aquatisch milieu op lange termijn schadelijke effecten veroorzaken.
- Volledige tekst van classificaties, waarnaar wordt verwezen in rubriek 2 en rubriek 3 - Finland** : F+ - Zeer licht ontvlambaar
F - Licht ontvlambaar
Xn - Schadelijk
Xi - Irriterend
N - Milieugevaarlijk
- Volledige tekst van R-zinnen, waarnaar wordt verwezen in rubriek 2 en rubriek 3 - Verenigd Koninkrijk (GB)** : R11- Licht ontvlambaar.
R65- Schadelijk: kan longschade veroorzaken na verslikken.
R38- Irriterend voor de huid.
R67- Dampen kunnen slaperigheid en duizeligheid veroorzaken.
R50/53- Zeer vergiftig voor in het water levende organismen; kan in het aquatisch milieu op lange termijn schadelijke effecten veroorzaken.
R51/53- Vergiftig voor in het water levende organismen; kan in het aquatisch milieu op lange termijn schadelijke effecten veroorzaken.

16. OVERIGE INFORMATIE

- Volledige tekst van classificaties, waarnaar wordt verwezen in rubriek 2 en rubriek 3 - Verenigd Koninkrijk (GB)** : F - Licht ontvlambaar
Xn - Schadelijk
Xi - Irriterend
N - Milieugevaarlijk
- Volledige tekst van R-zinnen, waarnaar wordt verwezen in rubriek 2 en rubriek 3 - Oostenrijk** : R12- Zeer licht ontvlambaar.
R11- Licht ontvlambaar.
R65- Schadelijk: kan longschade veroorzaken na verslikken.
R38- Irriterend voor de huid.
R67- Dampen kunnen slaperigheid en duizeligheid veroorzaken.
R50/53- Zeer vergiftig voor in het water levende organismen; kan in het aquatisch milieu op lange termijn schadelijke effecten veroorzaken.
R51/53- Vergiftig voor in het water levende organismen; kan in het aquatisch milieu op lange termijn schadelijke effecten veroorzaken.
- Volledige tekst van classificaties, waarnaar wordt verwezen in rubriek 2 en rubriek 3 - Oostenrijk** : F+ - Zeer licht ontvlambaar
F - Licht ontvlambaar
Xn - Schadelijk
Xi - Irriterend
N - Milieugevaarlijk
- Volledige tekst van R-zinnen, waarnaar wordt verwezen in rubriek 2 en rubriek 3 - Zwitserland** : R12- Zeer licht ontvlambaar.
R11- Licht ontvlambaar.
R65- Schadelijk: kan longschade veroorzaken na verslikken.
R38- Irriterend voor de huid.
R67- Dampen kunnen slaperigheid en duizeligheid veroorzaken.
R50/53- Zeer vergiftig voor in het water levende organismen; kan in het aquatisch milieu op lange termijn schadelijke effecten veroorzaken.
R51/53- Vergiftig voor in het water levende organismen; kan in het aquatisch milieu op lange termijn schadelijke effecten veroorzaken.
- Volledige tekst van classificaties, waarnaar wordt verwezen in rubriek 2 en rubriek 3 - Zwitserland** : F+ - Zeer licht ontvlambaar
F - Licht ontvlambaar
Xn - Schadelijk
Xi - Irriterend
N - Milieugevaarlijk
- Volledige tekst van R-zinnen, waarnaar wordt verwezen in rubriek 2 en rubriek 3 - België** : R12- Zeer licht ontvlambaar.
R11- Licht ontvlambaar.
R65- Schadelijk: kan longschade veroorzaken na verslikken.
R38- Irriterend voor de huid.
R67- Dampen kunnen slaperigheid en duizeligheid veroorzaken.
R50/53- Zeer vergiftig voor in het water levende organismen; kan in het aquatisch milieu op lange termijn schadelijke effecten veroorzaken.
R51/53- Vergiftig voor in het water levende organismen; kan in het aquatisch milieu op lange termijn schadelijke effecten veroorzaken.
- Volledige tekst van classificaties, waarnaar wordt verwezen in rubriek 2 en rubriek 3 - België** : F+ - Zeer licht ontvlambaar
F - Licht ontvlambaar
Xn - Schadelijk
Xi - Irriterend
N - Milieugevaarlijk
- Volledige tekst van R-zinnen, waarnaar wordt verwezen in rubriek 2 en rubriek 3 - Spanje** : R12- Zeer licht ontvlambaar.
R11- Licht ontvlambaar.
R65- Schadelijk: kan longschade veroorzaken na verslikken.
R38- Irriterend voor de huid.
R67- Dampen kunnen slaperigheid en duizeligheid veroorzaken.
R50/53- Zeer vergiftig voor in het water levende organismen; kan in het aquatisch milieu op lange termijn schadelijke effecten veroorzaken.
R51/53- Vergiftig voor in het water levende organismen; kan in het aquatisch milieu op lange termijn schadelijke effecten veroorzaken.
- Volledige tekst van classificaties, waarnaar wordt verwezen in rubriek 2 en rubriek 3 - Spanje** : F+ - Zeer licht ontvlambaar
F - Licht ontvlambaar
Xn - Schadelijk
Xi - Irriterend
N - Milieugevaarlijk

16. OVERIGE INFORMATIE

- Volledige tekst van R-zinnen, waarnaar wordt verwezen in rubriek 2 en rubriek 3 - Tsjechië** : R11- Licht ontvlambaar.
R65- Schadelijk: kan longschade veroorzaken na verslikken.
R38- Irriterend voor de huid.
R67- Dampen kunnen slaperigheid en duizeligheid veroorzaken.
R50/53- Zeer vergiftig voor in het water levende organismen; kan in het aquatisch milieu op lange termijn schadelijke effecten veroorzaken.
R51/53- Vergiftig voor in het water levende organismen; kan in het aquatisch milieu op lange termijn schadelijke effecten veroorzaken.
- Volledige tekst van classificaties, waarnaar wordt verwezen in rubriek 2 en rubriek 3 - Tsjechië** : F - Licht ontvlambaar
Xn - Schadelijk
Xi - Irriterend
N - Milieugevaarlijk
- Volledige tekst van R-zinnen, waarnaar wordt verwezen in rubriek 2 en rubriek 3 - Italië** : R11- Licht ontvlambaar.
R65- Schadelijk: kan longschade veroorzaken na verslikken.
R38- Irriterend voor de huid.
R67- Dampen kunnen slaperigheid en duizeligheid veroorzaken.
R50/53- Zeer vergiftig voor in het water levende organismen; kan in het aquatisch milieu op lange termijn schadelijke effecten veroorzaken.
R51/53- Vergiftig voor in het water levende organismen; kan in het aquatisch milieu op lange termijn schadelijke effecten veroorzaken.
- Volledige tekst van classificaties, waarnaar wordt verwezen in rubriek 2 en rubriek 3 - Italië** : F - Licht ontvlambaar
Xn - Schadelijk
Xi - Irriterend
N - Milieugevaarlijk
- Volledige tekst van R-zinnen, waarnaar wordt verwezen in rubriek 2 en rubriek 3 - Estland** : R12- Zeer licht ontvlambaar.
R11- Licht ontvlambaar.
R65- Schadelijk: kan longschade veroorzaken na verslikken.
R38- Irriterend voor de huid.
R67- Dampen kunnen slaperigheid en duizeligheid veroorzaken.
R50/53- Zeer vergiftig voor in het water levende organismen; kan in het aquatisch milieu op lange termijn schadelijke effecten veroorzaken.
R51/53- Vergiftig voor in het water levende organismen; kan in het aquatisch milieu op lange termijn schadelijke effecten veroorzaken.
- Volledige tekst van classificaties, waarnaar wordt verwezen in rubriek 2 en rubriek 3 - Estland** : F+ - Zeer licht ontvlambaar
F - Licht ontvlambaar
Xn - Schadelijk
Xi - Irriterend
N - Milieugevaarlijk
- Volledige tekst van R-zinnen, waarnaar wordt verwezen in rubriek 2 en rubriek 3 - Polen** : R11- Licht ontvlambaar.
R65- Schadelijk: kan longschade veroorzaken na verslikken.
R38- Irriterend voor de huid.
R67- Dampen kunnen slaperigheid en duizeligheid veroorzaken.
R50/53- Zeer vergiftig voor in het water levende organismen; kan in het aquatisch milieu op lange termijn schadelijke effecten veroorzaken.
R51/53- Vergiftig voor in het water levende organismen; kan in het aquatisch milieu op lange termijn schadelijke effecten veroorzaken.
- Volledige tekst van classificaties, waarnaar wordt verwezen in rubriek 2 en rubriek 3 - Polen** : F - Licht ontvlambaar
Xn - Schadelijk
Xi - Irriterend
N - Milieugevaarlijk
- Volledige tekst van R-zinnen, waarnaar wordt verwezen in rubriek 2 en rubriek 3 - Slovenië** : R12- Zeer licht ontvlambaar.
R11- Licht ontvlambaar.
R65- Schadelijk: kan longschade veroorzaken na verslikken.
R38- Irriterend voor de huid.
R67- Dampen kunnen slaperigheid en duizeligheid veroorzaken.
R50/53- Zeer vergiftig voor in het water levende organismen; kan in het aquatisch milieu op lange termijn schadelijke effecten veroorzaken.
R51/53- Vergiftig voor in het water levende organismen; kan in het aquatisch milieu op lange termijn schadelijke effecten veroorzaken.

16. OVERIGE INFORMATIE

- Volledige tekst van classificaties, waarnaar wordt verwezen in rubriek 2 en rubriek 3 - Slovenië** : F - Licht ontvlambaar
Xn - Schadelijk
Xi - Irriterend
N - Milieugevaarlijk
- Volledige tekst van R-zinnen, waarnaar wordt verwezen in rubriek 2 en rubriek 3 - Letland** : R12- Zeer licht ontvlambaar.
R11- Licht ontvlambaar.
R65- Schadelijk: kan longschade veroorzaken na verslikken.
R38- Irriterend voor de huid.
R67- Dampen kunnen slaperigheid en duizeligheid veroorzaken.
R50/53- Zeer vergiftig voor in het water levende organismen; kan in het aquatisch milieu op lange termijn schadelijke effecten veroorzaken.
R51/53- Vergiftig voor in het water levende organismen; kan in het aquatisch milieu op lange termijn schadelijke effecten veroorzaken.
- Volledige tekst van classificaties, waarnaar wordt verwezen in rubriek 2 en rubriek 3 - Letland** : F+ - Zeer licht ontvlambaar
F - Licht ontvlambaar
Xn - Schadelijk
Xi - Irriterend
N - Milieugevaarlijk
- Volledige tekst van R-zinnen, waarnaar wordt verwezen in rubriek 2 en rubriek 3 - Griekenland** : R11- Licht ontvlambaar.
R65- Schadelijk: kan longschade veroorzaken na verslikken.
R38- Irriterend voor de huid.
R67- Dampen kunnen slaperigheid en duizeligheid veroorzaken.
R50/53- Zeer vergiftig voor in het water levende organismen; kan in het aquatisch milieu op lange termijn schadelijke effecten veroorzaken.
R51/53- Vergiftig voor in het water levende organismen; kan in het aquatisch milieu op lange termijn schadelijke effecten veroorzaken.
- Volledige tekst van classificaties, waarnaar wordt verwezen in rubriek 2 en rubriek 3 - Griekenland** : F - Licht ontvlambaar
Xn - Schadelijk
Xi - Irriterend
N - Milieugevaarlijk
- Volledige tekst van R-zinnen, waarnaar wordt verwezen in rubriek 2 en rubriek 3 - Portugal** : R12- Zeer licht ontvlambaar.
R11- Licht ontvlambaar.
R65- Schadelijk: kan longschade veroorzaken na verslikken.
R38- Irriterend voor de huid.
R67- Dampen kunnen slaperigheid en duizeligheid veroorzaken.
R50/53- Zeer vergiftig voor in het water levende organismen; kan in het aquatisch milieu op lange termijn schadelijke effecten veroorzaken.
R51/53- Vergiftig voor in het water levende organismen; kan in het aquatisch milieu op lange termijn schadelijke effecten veroorzaken.
- Volledige tekst van classificaties, waarnaar wordt verwezen in rubriek 2 en rubriek 3 - Portugal** : F+ - Zeer licht ontvlambaar
F - Licht ontvlambaar
Xn - Schadelijk
Xi - Irriterend
N - Milieugevaarlijk
- Historie**
- Datum van uitgave** : 06/30/2008
- Datum vorige uitgave** : 2006
- Versie** : 2

Kennisgeving aan de lezer

Naar ons beste weten is de hierin besloten informatie juist. Noch bovengenoemde leverancier, noch enige dochtermaatschappij ervan, aanvaardt echter ook maar enige aansprakelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de hierin besloten informatie. De gebruiker is als enige verantwoordelijk voor de uiteindelijke beslissing of een bepaald materiaal al dan niet geschikt is. Elk van de materialen kan onbekende risico's met zich meebrengen; daarom moet in het gebruik ervan grote zorgvuldigheid betracht worden. Ofschoon sommige risico's in deze handleiding worden beschreven, kunnen wij niet garanderen dat dit de enige bestaande risico's zijn.